

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY
PAPP KÁROLY r. altábornagy

Szám: 29000-105/810- /2014.P.

Tárgy: rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **F. L. Sz.** panaszos képviselőjében dr. F. T. jogi képviselő által előterjesztett panasz tárgyában, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (továbbiakban: Bíróság) 6.K.30.549/2016/3. számú ítélete alapján megismételt közigazgatási hatósági eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 142/2015. (IV. 28.) számú állásfoglalásának megállapításaira – **a rendőri intézkedés elleni panasz**nak

helyt adok.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés a) és e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál (a továbbiakban: ORFK) – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. Tájékoztatom, hogy a bírósági felülvizsgálat iránti keresetet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 340/B. § (1) és (2) bekezdésére, a Pp. 394/B. § (1) bekezdésére tekintettel, a Pp. 397/I. § (1) bekezdése alapján elektronikusan is benyújthatja, azonban a Pp. 397/J § b) pontja értelmében a jogi képviselővel eljáró felek, valamint a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezetek részére kötelező.

Az elektronikus kapcsolattartás módjára vonatkozóan részletes tájékoztatást találhat a <http://www.police.hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes> menüpontban. A határozat bírósági felülvizsgálta iránti keresetlevél elektronikusan előterjesztésre szolgáló űrlap a <http://www.police.hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes/birosagi-felulvizsgalat> menüpontból tölthető le.

A határozatot kapják:

- 1) dr. F. T., jogi képviselő
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

F. L. (továbbiakban: panaszos) jogi képviselője útján 2014. július 22-én, postai úton terjesztette elő panaszbeadványát, a vele szemben 2014. július 06-án fogatosított rendőri intézkedés ellen.

A panaszbeadvány szerint a panaszossal szemben 2014. július 06-án a reggeli órákban N. belterületén lévő CBA áruház parkolójában gyermekülés szabálytalan használata miatt, rendőri intézkedés kezdeményezésére került sor. Az intézkedésnél egy polgárőr is jelen volt. A panaszos iratokkal nem rendelkezett, ezért adatait bemondás alapján a nyilvántartásban ellenőrizték csakúgy, mint a gépjármű adatait. Mindeközben a helyszínen tartózkodott a panaszos édesanyja és a két kiskorú gyermeke. A panaszos állítása szerint az intézkedő rendőr semmilyen „terhelőt” nem talált, majd mégis közölte vele, hogy a személyi iratok hiánya miatt elő fogja állítani a Megyei Rendőr-főkapitányság Rendőrkapitányságra (továbbiakban: Rendőrkapitányság). Amikor ennek okára a panaszos rákérdezett, jelezve, hogy a helyszínen van édesanyja, két gyermeke, és az iratok 5 perc alatt beszerezhetők, valamint a kocsit le kell zárnia, a rendőr közölte azt is, hogy akkor ellenállása miatt vele szemben bilincset fog alkalmazni. A helyszínen tartózkodó tanú, dr. K. K. látta, amint a panaszost a gépjármű motorháztetején megbilincseltek, holott semmilyen ellenállást, ellenszegülést nem tanúsított. Amikor a panaszos már a rendőrségi szolgálati gépjárműben ült, a parkolóba időközben visszaérkező édesanyja is jelezte, hogy az iratokat gyorsan be lehet szerezni, a fiát a rendőr ne állítsa elő. Ezt követően a panaszost a Rendőrkapitányságra előállították, amely 10.15 órától 12.48 óráig tartott.

A jogi képviselő álláspontja szerint a panaszos igazoltatására, annak kezdetekor indokolt módon és szakszerűen került sor az Rtv. 29. § (1) bekezdés értelmében. Ugyanakkor az intézkedés során már figyelmen kívül maradt az, hogy a helyszínen tartózkodott a panaszos édesanyja is, aki magát és fiát is igazolni lett volna képes (az Rtv. 29. § (2) bekezdés utolsó mondata szerint). Ennek megfelelően a panaszos előállítása szükségtelen, aránytalan és indokolatlan volt. A panaszos szabálysértést követett ugyan el, azonban édesanyja a helyszínen igazolhatta volna és iratait is be lehetett volna szerezni pár perc alatt. A jogi képviselő ezzel kapcsolatban továbbá hivatkozott a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 28. § (5), (6) és (7) bekezdésére. Mindezek alapján a jogi képviselő megítélése szerint a panaszos adatait több módon is tisztázni lehetett volna, személyazonossága kétséget kizáróan tisztázható és az előállítás megszakítható lett volna, ezért a panaszos igazoltatásának végrehajtása és előállítása is szükségtelen és indokolatlan volt.

A jogi képviselő álláspontja szerint a panaszossal szemben alkalmazott kényszerítő eszköz, vagyis bilincs is teljes mértékben szükségtelen és aránytalan volt, ugyanis a panaszos az intézkedésnek nem állt ellen, adatait bediktálta, a helyszínről elszökni nem kívánt, önkárosító magatartást sem tanúsított, ezért nem volt megállapítható az Rtv. 48. § a)-d) pontjaiban szabályozott egyetlen ok sem. A bilincshasználatot testi kényszer előzte meg oly módon, hogy a panaszost a rendőrségi szolgálati gépjármű motorháztetejére lökték, ugyanakkor a testi kényszer Rtv. 47. §-a szerinti alkalmazásának törvényes feltételei szintén nem álltak fenn, ezt megalapozó szükséges tény, körülmény a tényállásban nem volt fellelhető, így a panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer és bilincshasználat szintén jogsértő volt.

A jogi képviselő a hatóság részére bocsátotta a Pesti Központi Kerületi Bíróság 11.Szk.7118/2015/9. számú jogerős végzését, amelyben a bíróság mellőzte a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés miatt a felelősség megállapítását. A jogi képviselő utalt a bírósági végzés 8. oldalának második bekezdésében kifejtett azon megállapításra, miszerint „F. L. Sz. előállítására az intézkedő rendőrrel szemben használt, az intézkedőt sértő kifejezések miatt került sor”. A jogi képviselő kérte azon körülmény figyelembe vételét is, hogy nemcsak a panaszos nem követte el a terhére rótt – jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség – szabálysértést, hanem az intézkedés elfogulatlan tanúja, dr. K. K. sem, akivel szemben már a szabálysértési hatóság szüntette meg az eljárást, amely határozat másolati példányát a jogi képviselő szintén mellékelte.

A becsatolt szabálysértési iratok alapján megállapítást nyert, hogy a panaszos által elkövetett szabálysértések tekintetében a Rendőrkapitányság, mint szabálysértési hatóság a 01803/957-20/2014.szabs. számú határozatot hozott. A panaszos a határozattal szemben kifogással élt, amely alapján a Pesti Központi Kerületi Bíróság 11.Szk.7118/2015/9. számú végzésében a szabálysértési hatóság határozatát akként változtatta meg, hogy a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértést mellőzte és a közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés elkövetése miatt kiszabott pénzbírság összegét pedig mérsékelte.

A jogi képviselő panaszbeadványához csatolta az ügyvédi meghatalmazást, a panaszos saját kézzel aláírt panaszbeadványát, valamint a panaszos édesanyjának és dr. K. K. tanú nyilatkozatát.

A panaszos beadványában előadta, hogy az intézkedés napján délelőtt kibuszozott hozzájuk 72 éves édesanyja, akiért a panaszos gyerekei kíséretében autóval ment el. Elmondása szerint mindenki a maga ülésében foglalt helyet és mentek le a faluba, ahol a Község Háza megállóhoz közeli sarkon találkoztak a panaszos édesanyjával. Megálltak és a gyerekek a nagymamának megörülve előremásztak hozzá, és miután be kellett még „ugrani” a közértbe tejért, a panaszos nem kezdte el fiait visszatessékelni az ülésbe, hiszen az 50 méteres utat 10 másodperc alatt lehet megtenni. Ahogy a panaszos befordult a CBA parkolójába, figyelmes lett a bolt előtt álló rendőrautóra, ennek ellenére nem mondta a gyerekeknek, hogy gyorsan ugorjanak be az ülésükbe, nehogy meglássák őket. Mikor a panaszos megállt, a dohányboltból kijövő rendőr egyből odalépett hozzá és kérdőre vonta, hogy hol a gyerekülés és miért nem ülnek benne. A rendőr társaságában volt egy fehér pólós fiatalember Készenléti Szolgálat felirattal. Róla később kiderült, hogy helyi polgárőr. A panaszos elmondta, hogy van gyerekülés, és csak a saroktól jöttek így, de a rendőr közölte, hogy feljelenti szabálysértés elkövetése miatt, és elkérte az iratait. A panaszos elmondta, hogy az iratait sem hozta el magával, hisz csak leugrott az édesanyjáért, és „ne csinálja ezt vele (a rendőr)”. A rendőr azonban („szigorúan”) továbbra is a nevét és a személyes adatait kérte. A panaszos édesanyja is próbálta elmagyarázni a rendőrnek, hogy itt laknak pár utcányira, és „ne szórakozzon már”. Azonban a rendőr „rendíthetetlen” volt, ezért a panaszos megkérte édesanyját, hogy vigye be a gyerekeket a közértbe, amíg felveszik az adatait. Ezt követően a panaszos bediktálta adatait, amelynek hitelességét a rendőr rádión keresztül ellenőrizte és közölte vele, hogy zárja le a kocsit, mert előállítja a Rendőrkapitányságra személyazonosság megállapítása végett. A panaszos azt hitte, hogy a rendőr viccel, nem mintha hozzáállása erre okot adott volna, csak a helyzet abszurditása miatt mondta, hogy „ugye nem gondolja komolyan”, és hozzátette, hogy itt lakik pár utcára, és a felesége percek alatt idehozhatja az iratait. A rendőr közölte, hogy „komolyan gondolja” és ha a panaszos ellenáll, akkor meg fogja bilincselni. A panaszos erre kikerekedett szemekkel visszakérdezett, hogy „miért”? Amelyre a rendőr úgy reagált, hogy „akkor nem engedelmeskedik?!”. A panaszos erre közölte, hogy engedelmeskedik, de

továbbra sem érti, hogy miért bilincselné meg. Erre a rendőr felszólította, hogy forduljon meg és tegye hátra a kezét. A panaszos hiába kérte, hogy ne csinálja ezt, mert nem áll ellen, de már arccal az autója motorháztetején volt hátra feszített kézzel. A panaszos kétségbeesésébe a körülöttük álló emberek segítségéért kiáltozott, és hallotta egy nő hangját, aki kérte a rendőrt, hogy hagyja abba. (Később kiderült, hogy ez a hölgy helyi lakos és ügyvéd.) A rendőr azonban rászólt, hogy ne szóljon bele, mert a panaszos igenis ellenáll, majd megbilincselte és a polgárőr segítségével betuszkolta őt a rendőrautó hátsó ülésére. Mindeközben az autó nyitva maradt, benne az indítókulccsal, a gyerekek a nagymamával a boltban, és a panaszos a feleségét sem értesíthette a történetekről. Végül a panaszos feleségét édesanyja hívta fel, hogy jöjjön a helyszínre, azonban mire a parkolóba ért, a panaszost elvitték a rendőrök.

A panaszos elmondása szerint a gyerekek a boltból kijövet meglátták a rendőrautó hátsó ülésén lévő panaszost, nagyon megijedtek és sírni kezdtek. A panaszos édesanyja kérte a rendőrt, hogy ne vigyék el a panaszost, mert a gyerekeket nem tudja egyedül hazavinni. A rendőr erre elkérte a panaszos édesanyjának a nevét, de fényképes igazolványt nem kért tőle és adatait nem ellenőrizte le rádióan.

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőr nem adott semmilyen lehetőséget, hogy iratait a helyszínre vigyék, pedig 3 perc alatt odahozta volna a felesége, és arra sem adott lehetőséget, hogy édesanyja igazolja őt. A két kiskorú gyermeket pedig a rendőr otthagya valakinek, akinek személyazonosságáról nem győződött meg, pedig a panaszos édesanyjánál ott voltak az iratai. A panaszosnak továbbá az autóját nyitva, benne a kulccsal kellett az utcán hagynia, mert a rendőr nem engedte, hogy bezárja azt. A panaszos megítélése szerint a rendőri intézkedés nem állt arányban a szabálysértés mértékével. Álláspontja szerint személyazonosságának megállapítására más lehetőség is lett volna, ami nem járt volna személyi szabadsága korlátozásával, és nem lett volna szükség testi kényszer alkalmazására, mindezekkel nem csorbítva jó hírét a szomszédjai előtt.

A panaszos édesanyja által saját kézzel aláírt nyilatkozat az alábbiakat tartalmazza.

A panaszos édesanyja 2014. július 06-án busszal érkezett fiához és családjához látogatóba. A Község Háza megállónál fia és két unokája várta. A buszról leszállva beszállt az autóba, a gyerekek nagyon örültek neki, a fia pedig közölte, hogy még vásárolnia kell a boltban, és leállt a CBA parkolójában. Ekkor a fia kiszállva az autóból rögtön beszélgetni kezdett két fiatalemberrel, akikről elsőre a panaszos édesanyjának nem tűnt fel, hogy rendőrök, mert csak pólóban voltak. A panaszos édesanyja a gyerekekkel szállt ki éppen, amikor arra lett figyelmes, hogy a fia nevét és adatait kéri a kék pólós fiatalember. Ekkor derült ki számára, hogy rendőr, mert addig oldalt állt neki és nem látta a pólóján a feliratot, továbbá a gyerekekkel volt elfoglalva. Majd fél füllel meghallotta, hogy a rendőr és a fia valamiben nem értenek egyet, így megszólította, hogy segíthet-e. A rendőr kérte, hogy ne beszéljen hozzá, mire mondta, hogy az intézkedés alá vont a fia. A rendőr közölte, hogy őt ez nem érdekli és ismét a fiához fordult, hogy mutassa meg az iratait. Ekkor a fia odalépett hozzá, látva, hogy segíteni próbál, és mondta, hogy vigye be a gyerekeket a közértbe, amíg bediktálja az adatait. Így a panaszos édesanyja a gyerekeket kézen fogta, és bevitte őket a boltba és vásárolni kezdtek.

Ezt követően a panaszos édesanyja a gyerekekkel a pénztárnál álltak, mikor belépett egy hölgy, és megkérdezte őt, hogy hozzátartozik-e a fiatalember, aki a rendőrrel állt a bejáratnál, mert megbilincseltek és berakták a rendőrautóba. A panaszos édesanyja erre ledobta a kosarat és a bejáratához sietett, ahol látták a fiát a rendőrautóban. A nagyobb fiú rögtön zokogni kezdett, a panaszos édesanyja pedig a levegőt kapkodva kérdezte a rendőrt, hogy mi szükség van erre. A rendőr közölte, hogy a fia nem igazolta magát és ellenállt. A panaszos édesanyja

kérte, hogy ne vigyék el, ő az édesanyja és tudja igazolni, ráadásul itt van a két gyerek, akiket egyedül nem tud hazavinni. Mindez azonban nem érdekelte a rendőrt, aki azt ismételtette, hogy nem igazolta magát és ellenállt. Egy másik fiatal hölgy, akiről később kiderült, hogy ügyvéd, próbálta a panaszos édesanyját megnyugtatni és felajánlotta a segítségét, hogy elhozza az iratokat, és próbált is beszélni a rendőrrel, aki hajthatatlan volt. A nagyobb fiú ekkor már hangosan kiabált, hogy „hova viszik a papát, menjünk utána”. A panaszos édesanyja megint próbált beszélni a rendőrrel, hogy hova viszik a fiát, aki válasz helyett megkérdezte, hogy lezárja-e az autót, vagy zárja le ő. A panaszos édesanyja mondta, hogy majd jön a menyé és ő majd lezárja. Az ügyvédő ekkor felajánlotta a segítségét a gyerekek hazaszállításában. Ezt követően a rendőr már szállt volna be a rendőrautóba, amikor visszafordult és elkérte a panaszos édesanyjának nevét és lakcímét, és az adatokat felírta egy papírra, azonban igazolványt tőle nem kért. Végül beszállt a rendőrautóba és elhajtott.

Dr. K. K. által saját kézzel aláírt nyilatkozat az alábbiakat tartalmazza.

Dr. K. K. a sérelmezett intézkedés napján 11.00 óra körüli időben a CBA üzletből jött ki, amikor arra lett figyelmes, hogy egy férfi, egy rendőr és egy polgárőr vitakoztak. Először nem értette, hogy pontosan miről van szó, azonban felfigyelt arra, amikor a panaszos azt kérdezte a rendőrtől, hogy „... és akkor most meg fog bilincselni?”, amelyre a rendőr közölte, hogy „igen”. Majd a rendőr elővette a bilincset és a panaszoszt egy gépjármű motorháztetejére lökve a polgárőr segítségével megpróbálta megbilincselni. Ekkor a panaszos kérte a rendőrt, hogy ne tegye ezt, illetve azt mondta, hogy nem érti, hogy erre miért van szükség. Ezután a panaszos elkezdett hangosan segítséget kérni a járóelőkötől („Segítsen valaki! Emberek! A két kisgyerekem bent van a boltban! ”). Erre dr. K. K. a rendőrhöz lépett és megkérdezte, hogy mi történt, közölve, hogy ő ügyvéd. A rendőr azt válaszolta, hogy „többszöri felszólítás ellenére is ellenállt (a panaszos) a rendőri intézkedésnek”. Erre az ügyvédő azt mondta, hogy ő úgy látta, hogy a panaszos nem állt ellen az intézkedésnek, majd megkérdezte, hogy akkor miért bilincseli meg, mert ezt máshogy, normálisan is meg lehet oldani. Majd nyugalomra intette a rendőrt. Ekkor a panaszos megismételte, hogy ő nem állt ellen, ezért miért kell megbilincselni, továbbá két kislány és az édesanyja bent voltak a boltban. Az ügyvédő állítása szerint a rendőr ezen gúnyolódott, azonban a rendőr pontos szavaira már nem emlékezett. Ezt követően a rendőr közölte, hogy a panaszos iratokkal nem rendelkezett, magát igazolni nem tudta. Ekkor a panaszos kijelentette, hogy a községben lakik és a felesége el tudta volna hozni iratait. Az ügyvédő erre felajánlotta a rendőrnél, hogy autóval vagy a panaszos feleségét, vagy a panaszos iratait elhozza, mivel nincsenek távolságok, maximum 5-10 perc alatt meg lehetett volna járni ezt az utat oda-vissza. Ezt a rendőr elutasította és azonnal jelentette az esetet a Rendőrkapitányságnak. Időközben a panaszos édesanyja a két kiskorú gyermekkel kijött a boltból. A nagyobbik azonnal elkezdett keservesen sírni, hogy mi lesz az apukájával, a nagymama pedig szintén kérte a rendőrt, hogy ne csinálja ezt, semmi nem történt és az iratokat ide lehet hozni, továbbá arra is felhívta a rendőr figyelmét, hogy ez aránytalan rendőri intézkedés és nagy károkat tesz a gyerekekben, majd megerősítette, hogy fia kooperál, együttműködik és engedjék el. Erre a nagymamától megkérdezte a rendőr a nevét és a születési dátumát, de a személyi igazolványát nem kérte el, nem győződött meg a személyazonosságáról, továbbá azt sem tudhatta, hogy valóban ő-e az intézkedés alá vontnak az édesanyja, és a gyerekek nagymamája. A panaszos édesanyjának elmondásából kiderült, hogy ő busszal érkezett a községbe. A fia eljött érte autóval a buszmegállóhoz, az unokákkal együtt. Amikor beült az autóba, az unokák az ölébe másztak (már állt az autó). Ekkor lépett oda hozzájuk a rendőr és vont a őket kérdőre amiatt, hogy a gyerekek miért nem gyerekülésben ültek. Ők elmondták, hogy már az álló autóban másztak a gyerekek előre, mikor a nagymama beült üdvözölni őket. Ezt követően a rendőr megkérdezte, hogy lezárja-e

az autót, vagy sem. Az ügyvédnő javasolta, hogy ne zárja le, majd a nagymama vigyáz rá, ameddig ő idehozza az édesanyát. Ebbe a rendőr beleegyezett, bár nem tudhatta, hogy kié az autó és valóban biztonságos-e otthagyni a nem szakszerűen azonosított nagymamára. Majd dr. K. K. a rendőrnek a személyi igazolványát odaadta, hogy vegye bele a jelentésbe, hogy ő is jelen volt az intézkedésnél. Ezután elindultak a panaszossal a rendőrautóban. Majd az ügyvédnő javasolta a nagymamának, hogy elmegy a feleségért autóval és menjenek azonnal a panaszos után, hogy minél hamarabb elengedjék őt. Ezt követően az ügyvédnő elment a panaszos feleségéért és odavitte az autóhoz. Később a panaszos felhívta az ügyvédnőt, hogy már útban van hazafelé és megköszönte, hogy ott volt. Az ügyvédnő elsősorban a kisfiúkban próbálta tartani a lelket, különösen a nagyobbikban. Az ügyvédnő megjegyezte, hogy súlyos rendőri túlkapasznak érzi azt, hogy vasárnap délelőtt a két kiskorú gyerekével egy nagyon békés, nyugodt faluban, a nagymama elé autóval leguruló férfit megbilincselve vigyen el a rendőr óriási cirkusz közepette, aki nem engedi, hogy az édesanyja igazolja fiát, illetve azt sem, hogy egy ügyvéd elhozza 5 percen belül a hiányzó iratokat.

A beadványban foglaltak alapján a panaszos a rendőri intézkedés kapcsán az alábbiakat sérelmezte:

- 1) személyazonosság megállapítása céljából történő előállítás jogszerűségét;
- 2) a testi kényszer és bilincs alkalmazását.

Az Rtv. 93/A. § (7) bekezdése szerint a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően a panasz tárgyában 2015. június 29. napján kelt 29000-105/810-11/2014.P. számon született döntés.

A panaszos a határozattal szemben keresetet terjesztett elő a Bírósághoz. A Bíróság 2016. július 08. napján kelt 6.K.30.549/2016/3. számú ítéletében a 29000-105/810-11/2014.P. számú határozatot hatályon kívül helyezte, és a közigazgatási hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte azzal, hogy „dr. K. K. szabálysértési eljárásban tett, valamint írásban benyújtott vallomását értékelni kell, hiszen a felperest e tanú a rendőri intézkedés előtt nem ismerte, így nyilatkozata elfogulatlanak tekinthető”. A Bíróság megállapította továbbá, hogy „nem lehet figyelmen kívül hagyni a Pesti Központi Kerületi Bíróság 11.Szk.7118/2015/9. számú végzésében foglaltakat sem, hiszen az ebben foglalt megállapítások megtételekor a bíróság ugyanazon körülményeket vizsgálta, mint amelyeket a rendőri intézkedés jogszerűségének megítélésékor kell az alperesnek elemeznie. A rendőri jelentéseket e bizonyítékok kiegészítésével kell újra mérlegelni, figyelemmel a bíróság által kifejtett jogi érvelésére is”.

A Bíróság fenti számú ítéletében kifejtette, hogy „megítélése szerint az a körülmény, hogy a bementek alapján és a helyszínen tapasztaltak alapján bűncselekményre utaló gyanú nem merült fel, kizárólag szabálysértés elkövetését lehetett megállapítani, azt kellett volna, hogy eredményezze, hogy csak nagyon nyomós indok esetén állítsák elő a felperest, különös tekintettel a helyszínen az intézkedés végén megjelenő kétségbe esett rokonaira, valamint a felügyelet nélkül hagyott gépjárművére. N. É. (a panaszos édesanyja) és dr. K. K. vallomásából – melyek egybehangzóak voltak a szabálysértési eljárás során és a rendőrség előtt tett írásbeli nyilatkozatuk alapján – aggálytalanul megállapítható volt, hogy mindketten felajánlották az intézkedő rendőrnek, hogy rövid úton beszerzik a felperes iratait. Az intézkedő rendőr nem élt az Rtv. 29. § (2) bekezdésében foglalt azon lehetőséggel, hogy a rendőr más jelenlévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként. Az intézkedő rendőr csupán feljegyezte N. É. alapvető adatait, azonban őt a

személyazonosságának igazolására nem hívta fel, holott ebben az esetben egyszerű módon azonosítani lehetett volna a panaszost. A Bíróság teljes mértékben egyetértett a Pesti Központi Kerületi Bíróság megállapításaival, és az FRP állásfoglalásában foglaltakkal abban, hogy a helyszínen több személy is igazolni tudta volna a panaszos személyazonosságát, így az egyszerűbb eljárást kikerülve kifejezetten a panaszosnak aránytalan hátrányt és korlátozást okozó módon történt az előállítás”.

A Bíróság megállapította továbbá, hogy „a rendelkezésre álló adatok alapján a panaszos verbális, illetve passzív ellenszegülése igazolható volt, ezen túlmutató olyan erőszakos magatartás nem állapítható meg, amelyből arra lehetett volna következtetni, hogy a felperes ellenszegülése enyhébb módon ne lett volna megtörhető”.

Mindezekre tekintettel a panaszban foglaltak alapján megismételt közigazgatási eljárás lefolytatására került sor.

II.

A Panasztestület a sérelmezett rendőri intézkedéssel kapcsolatban kialakított állásfoglalásában rögzítette, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, illetve az abból levezetett testi integritáshoz, IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát.

A Panasztestület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy jogszerű volt a panaszossal szemben foganatosított igazoltatás és előállítás, ugyanakkor a személyi szabadságot korlátozó intézkedés az arányosság próbáját nem állta ki, és emiatt sérült a panaszos személyes szabadsághoz fűződő alapvető joga. A Panasztestület úgy ítélte meg, hogy jogszerűtlen előállítás érdekében végrehajtott bilincseléssel összefüggésben is sérült a panaszos az emberi méltósághoz fűződő és az abból levezetett testi integritáshoz való joga.

A megvalósult alapjogsértés a Panasztestület megítélése szerint elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

III.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettség keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközök tartalmát vette figyelembe:

- 2014. július 22-én előterjesztett panaszbeadvány;
- a panaszos által 2014. július 07-én kelt, saját kézzel aláírt panaszbeadvány;
- a panaszos édesanyja által 2014. július 15-én kelt, saját kézzel aláírt nyilatkozat;
- dr. K. K. által 2014. július 15-én kelt, saját kézzel írt nyilatkozat;
- 2014.P. számú rendőri jelentés;
- 2014.id. számú hivatalos feljegyzés;
- id. számú jelentés előállítás végrehajtásáról;
- „Nyilatkozat” elnevezésű formanyomtatvány;

- igazolás rendőrségi előállítás időtartamáról;
- M. A. tanú meghallgatásáról szóló 2014.P. számú jegyzőkönyv;
- M. F. tanú meghallgatásáról szóló 2014.P. számú jegyzőkönyv;
- 2015. számú rendőri jelentés;
- a Pesti Központi Kerületi Bíróság által hozott 11.Szk.7118/2015/9. számú végzés.

A megismételt eljárás során a Bíróság 6.K.30.549/2016/3. számú ítéletében foglaltakat a Ket. 109. § (4) bekezdésére tekintettel vettem figyelembe, miszerint „*A hatóságot a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság határozatának rendelkező része és indokolása köti, a megismételt eljárás és a döntéshozatal során annak megfelelően jár el*”.

Jelen eljárásban a fentiekben hivatkozott további bizonyíték nem merült fel, ugyanakkor a rendelkezésre álló adatok alapján eleget lehetett tenni a Ket. 50. § (1) bekezdésben – figyelemmel a Ket. 50. § (5) bekezdésének első mondatára – előírt tényállás tisztázási kötelezettségnek.

IV.

A rendőri intézkedés tárgyában – figyelemmel a Bíróság által hozott ítéletben foglaltakra – a panaszos által megfogalmazott sérelmek kapcsán álláspontom a következő:

1. Előállítás jogszerűsége

Az intézkedéskor hatályban lévő az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja szerint „*A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja.*”

Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja szerint „*A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani*”, továbbá az Rtv. 29. § (1) bekezdés b) pontja alapján „*az igazoltatott személyt lakcímének, tartózkodási helyének - az igazoltatott választása szerint - a lakcímet igazoló hatósági igazolvánnyal vagy más alkalmas dokumentummal történő igazolására, vagy a lakcímet, tartózkodási helyre vonatkozó nyilatkozattételre kérheti fel.*”

A (2) bekezdés értelmében „*Az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot - a személyazonosító igazolványon túl - minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető. A rendőr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként.*”

A (4) bekezdés alapján „*A személyazonosság igazolásának megtagadása esetén az igazoltatott a személyazonosság megállapítása céljából feltartóztatható, a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén előállítható, ha a személyazonosítás megállapítása más módon nem biztosítható, a személyazonosság megállapítása céljából az igazoltatottól ujjnyomat vehető, az igazoltatottól fényképfelvétel készíthető, továbbá a külső testi jegyek észlelés és mérés alapján rögzíthetők.*”

A Szolgálati Szabályzat 25. § (1) bekezdés szerint *„Az igazoltatás során a rendőr elkéri az igazoltatott személyazonosító igazolványát vagy egyéb, a személyazonosságot hitelt érdemlően igazoló okmányát. Ha az okmány valódisága vagy az igazoltatott személyazonossága kétséges, a rendőr ellenőrző kérdéseket tehet fel, felszólítja az igazoltatott személyt adatainak bemondására, a bemondott adatokat az okmánnyal összehasonlítja. Az intézkedés során minden esetben ellenőrizni kell az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben (SIS), a körözési nyilvántartási rendszerben, valamint - szükség szerint - a személyi adat- és lakcím nyilvántartásban vagy az okmány-nyilvántartásban.”*

A Szolgálati Szabályzat 28. § (5) bekezdés értelmében *„Az igazolás megtagadása vagy a személyi adatok hitelességének hiánya miatt megkezdett előállítás végrehajtását mellőzni kell, ha az intézkedés alá vont személy az előállítás közben megfelelően igazolja magát, vagy személyazonosságát a rendőr megállapította, és ellene büncselekmény megalapozott gyanúja nem merült fel, kivéve, ha vele szemben kényszerítő eszköz alkalmazására került sor.”*

A (6) bekezdés alapján *„Az előállítás akkor is mellőzhető, ha az igazoltatott személy személyazonossága más, egyszerűbb módon tisztázható.”*

A (7) bekezdés szerint *„A rendőr a megkezdett, de mellőzött előállításról is jelentést készít, amelyben rögzíti az érintett személy személyazonosító adatait, az előállítás megkezdésének okát, helyét és időpontját, az intézkedés befejezésének helyét és időpontját, valamint az előállítás mellőzésének okát.”*

Az Rtv. 15. § (1) bekezdés alapján *„A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.”*

A (2) bekezdés szerint *„Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”*

A panaszbeadványban foglaltak szerint a panaszossal szemben gyermekülés szabálytalan használata miatt, rendőri intézkedés kezdeményezésére került sor. A panaszos iratokkal nem rendelkezett, ezért adatait bemondás alapján a nyilvántartásban ellenőrizték. Mindeközben a helyszínen tartózkodott a panaszos édesanyja és a két kiskorú gyermeke is. A panaszos állítása szerint az intézkedő rendőr semmilyen „terhelőt” nem talált, majd mégis közölte vele, hogy személyi iratok hiánya miatt elő fogja állítani a Rendőrkapitányságra.

A jogi képviselő álláspontja szerint a panaszos igazoltatására, annak kezdetekor indokolt módon és szakszerűen került sor az Rtv. 29. § (1) bekezdés értelmében. Ugyanakkor figyelmen kívül maradt az, hogy a helyszínen tartózkodott a panaszos édesanyja is, aki magát és fiát is igazolni lett volna képes. Ennek megfelelően a panaszos előállítása szükségtelen, aránytalan és indokolatlan volt. A panaszos szabálysértést követett ugyan el, azonban édesanyja a helyszínen igazolhatta volna és iratait is be lehetett volna szerezni pár perc alatt.

A jogi képviselő ezzel kapcsolatban hivatkozott a Szolgálati Szabályzat 28. § (5), (6) és (7) bekezdésére.

Mindezek alapján a jogi képviselő megítélése szerint a panaszos adatait több módon is tisztázni lehetett volna, személye kétséget kizáróan tisztázható és az előállítás megszakítható lett volna, ezért a panaszos igazoltatásának végrehajtása és előállítása is szükségtelen és indokolatlan volt.

A 2014.id. számú előállítás végrehajtásáról szóló rendőri jelentésben foglaltak szerint 2014. július 06-án 10.15 órakor a Rendőrkapitányság járőre, K. P. r. főörzsőrmester rendészeti szolgálati feladatott látott el M. F. polgárőrrel N. belterületén lévő CBA üzlet környékén, amikor M. F. polgárőr észlelte, hogy a utcán közlekedő gépjármű úgy vett részt a közúti közlekedésben, hogy a jármű vezetőjének az ülésén és a mellette ülő személy ülésén is egy-egy kiskorú gyermek tartózkodott. Erre figyelemmel a CBA üzlet parkolójában leparkolt gépjármű vezetőjét (a panaszost) K. P. r. főörzsőrmester intézkedés keretében történő igazolásra szólította fel. Ekkor a panaszos édesanyját és két kiskorú gyermekét a helyszínen lévő CBA üzletbe beküldte azzal, hogy a gyermekek ne nézzék végig az intézkedést. A panaszos az általa elkövetett szabálysértést elismerte, ugyanakkor megállapítást nyert, hogy saját okmányokkal, sem az általa vezetett gépjármű irataival nem rendelkezett. Erre figyelemmel az intézkedő rendőr a panaszost adatainak bediktálására szólította fel, amelyre a panaszos közölte, hogy „Isten”. Erre tekintettel az intézkedő rendőr felszólította a panaszost, hogy amennyiben az általa feltett kérdésekre nem ad pontos választ és az intézkedés során nem működik együtt, úgy további szabálysértés elkövetése, valamint személyazonosságának megállapítása végett elő fogja állítani a Rendőrkapitányságra. A panaszos többszöri felszólításra adatait bediktálta, így azt az intézkedő rendőr szolgálati rádión keresztül leellenőrizte. Ezt követően az intézkedő rendőr közölte a panaszossal, hogy a gyermekülés használatának hiánya, illetve a járművezetésre jogosító okmányok hiánya miatt szabálysértést követett el, valamint a személyazonosság megállapítása miatt a Rendőrkapitányságra előállítja. Az intézkedő rendőr miután a panaszost a rendőrségi szolgálati gépjármű hátsó ülésébe beültette, a helyszínre visszaérkezett a panaszos édesanyja, akit intézkedés alá vont, adatait bemondás alapján rögzítette, egyben a panaszossal szemben fogatosított intézkedésről tájékoztatta. Ezt követően a panaszost személyazonosság megállapítása céljából előállította.

M. F. tanúként történő meghallgatása alkalmával előadta, hogy a panaszos adatainak bemondásakor először azt válaszolta, hogy „ő Isten”, majd a rendőri felszólítást követően a panaszos bediktált valamilyen adatot, de az biztos, hogy nem N. címet adott meg. Ezt követően szólította fel az intézkedő rendőr a panaszost arra, hogy személyazonosság megállapítása céljából előállítja.

A panaszos édesanyja által, valamint dr. K. K. által tett írásbeli nyilatkozatuk szerint mindketten felajánlották az intézkedő rendőrnek, hogy rövid úton beszerzik a panaszos iratait azonban a rendőr e lehetőséggel nem élt.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság 11.Szk.7118/2015/9. számú végzésében megállapította, hogy „tény, és az intézkedő rendőr, valamint az őt segítő polgárőr által sem vitatott, hogy az eljárás alá vont személy személyi adatait bediktálta, melyet a Rendőrkapitányság visszaigazolt és megerősített. Ennek következtében felesleges és aránytalan volt az eljárás alá vont személy előállításáról rendelkezni, különös tekintettel arra, hogy az eljárás alá vont személy édesanyja, N. É. is a helyszínen tartózkodott és kétséget kizáróan fia személyazonosságát igazolni tudta volna. Azonban az intézkedő rendőr erre még kísérletet sem tett”.

A Panasztestület e sérelem kapcsán állásfoglalásában arra az álláspontra jutott, hogy egyrészt a panaszos bediktálta adatait, amiket a rendőr leellenőrzött, továbbá a panaszos gépjárművének adatai is megállapításra kerültek, másrészt pedig, hogy a panaszos személyazonosságát a helyszínen jelenlévő édesanyja is tudta volna igazolni, így a Panasztestület megítélése szerint indokolatlanul állították elő a panaszost.

Ezzel összefüggésben a Bíróság ítéletében rögzítette, hogy teljes mértékben egyetértett a Pesti Központi Kerületi Bíróság megállapításaival, és az FRP állásfoglalásában foglaltakkal abban, hogy a helyszínen több személy is igazolni tudta volna a panaszos személyazonosságát, így az egyszerűbb eljárást kikerülve kifejezetten a panaszosnak aránytalan hátrányt és korlátozást okozó módon történt az előállítás”.

Figyelemmel a Bíróság fenti megállapítására a panasz az előállítás jogszerűsége tekintetében megalapozott.

2. Testi kényszer és bilincs alkalmazása

Az Rtv. 47. § alapján *„A rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.”*

Az Rtv. 48. § szerint *„A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére.”*

A Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdés értelmében *„A bilincs alkalmazása kizárólag az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben, a kényszerítő eszköz alkalmazásának az Rtv.-ben és az e rendeletben meghatározott követelményei teljesülése esetén, különösen azzal szemben lehet indokolt,*

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,*
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,*
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,*
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,*
- e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,*
- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, illetve - az őrzés idejére - akit az előállító egységen vagy a fogdán kívül őriznek, vagy*
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő”.*

Az Rtv. 19. § (1) bekezdés értelmében *„A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.”*

A (2) bekezdése szerint *„A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”*

Az Rtv. 15. § (1) bekezdés alapján *„A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.”*

A (2) bekezdés szerint *„Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”*

A panaszos elmondása szerint, amikor az intézkedő rendőr közölte vele, hogy személyazonosság megállapítása céljából őt előállítja, azt hitte, hogy a rendőr viccel, nem mintha hozzáállása erre okot adott volna, csak a helyzet abszurditása miatt mondta, hogy „ugye nem gondolja komolyan”, és hozzátette, hogy itt lakik pár utcára, és a felesége percek alatt idehozhatja az iratait. A rendőr közölte, hogy „komolyan gondolja” és ha ellenáll, akkor meg fogja bilincselni. A panaszos erre kikerekedett szemekkel visszakérdezett, hogy „miért”? Amelyre a rendőr úgy reagált, hogy „akkor nem engedelmeskedik?!”. A panaszos erre közölte, hogy engedelmeskedik, de továbbra sem érti, hogy miért bilincselné meg. Erre a rendőr felszólította, hogy forduljon meg és tegye hátra a kezét. A panaszos hiába kérte, hogy ne csinálja ezt, mert nem áll ellen, de már arccal az autója motorháztetején volt hátra feszített kézzel. A panaszos kétségbeesésébe a körülöttük álló emberek segítségéért kiáltozott, és hallotta egy nő hangját, aki kérte a rendőrt, hogy hagyja abba. (Később kiderült, hogy ez a hölgy helyi lakos és ügyvéd.) A rendőr azonban rászólt, hogy ne szóljon bele, mert a panaszos igenis ellenállt, majd megbilincselte és a polgárőr segítségével betuszkolta őt a rendőrautó hátsó ülésére.

A jogi képviselő álláspontja szerint a panaszossal szemben alkalmazott bilincs teljes mértékben szükségtelen és aránytalan volt, ugyanis a panaszos az intézkedésnek nem állt ellen, adatait bediktálta, a helyszínről elszökni nem kívánt, önkárosító magatartást sem tanúsított, ezért nem volt megállapítható az Rtv. 48. § a)-d) pontjaiban szabályozott egyetlen ok sem. A bilincshasználatot testi kényszer előzte meg oly módon, hogy a panaszost a rendőrségi szolgálati gépjármű motorháztetejére lökték, ugyanakkor a testi kényszer Rtv. 47. §-a szerinti alkalmazásának törvényes feltételei szintén nem álltak fenn, ezt megalapozó szükséges tény, körülmény a tényállásban nem volt fellelhető, így a panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer és bilincshasználat jogsértő volt.

A 2014.id. számú elfogás végrehajtásáról szóló rendőri jelentés szerint a panaszossal szemben az Rtv. 48. § d) pont alapján ellenszegülés megtörése érdekében bilincset alkalmaztak, 10. 20 órától 11. 05 óráig a Szolgálati Szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontja alapján. Ugyanezen rendőri jelentés tartalmazza, hogy az intézkedő rendőr több alkalommal felszólította a panaszost, hogy engedelmeskedjen a rendőri felszólításnak, de ő továbbra sem működött együtt, ezért K. P. r. főtörzsőrmester figyelmeztette, hogy amennyiben nem hajlandó együttműködni, úgy vele szemben kényszerítő eszközt fog alkalmazni. A panaszos a figyelmeztetéseket figyelmen kívül hagyta, ezért a rendőr hangosan közölte, hogy a törvény nevében vele szemben bilincset fog alkalmazni ellenszegülés megakadályozása végett (ezt is több alkalommal, háromszor-négyszer elmondta). Ezt követően az intézkedő rendőr közölte a panaszossal, hogy a kezében tartott napszemüvegét és mobiltelefonját tegye le. A panaszos a felhívásokat és a figyelmeztetéseket figyelmen kívül hagyta, ezért K. P. r. főtörzsőrmester megindult lépésben irányába, ekkor a panaszos hátrálni kezdett, és megkísérelte magát kivonni a rendőri intézkedés alól. Ezt követően K. P. r. főtörzsőrmester figyelmeztette, hogy vele szemben testi kényszert fog alkalmazni, amennyiben nem működik együtt a hatósággal. A panaszos ezt is figyelmen kívül hagyta, ezért a rendőr bal karját megfogta, majd hátra helyzetbe vitte. Mivel a panaszos folyamatosan ellenállt az intézkedésnek, és közben üvöltözött az ott bámészkodó embereknek, ezért K. P. r. főtörzsőrmester megkérte a vele szolgálatot ellátó polgárőrt, hogy segítsen a bilincselésben, mivel az ellenszegülés miatt azt biztonságosan egyedül nem tudta volna végrehajtani. A polgárőr ennek eleget téve megfogta a panaszos jobb karját, és a rendőr utasítására hátra hajtotta, hogy a bilincset fel tudja tenni. A panaszos folyamatosan megkísérelte elhúzni a kezét, a bilincselést akadályozta, így ennek végrehajtása pár percet vett igénybe.

Dr. K. K. által tett nyilatkozat szerint, amikor a rendőrhöz lépett, megkérdezte, hogy mi történt és közölte, hogy ő ügyvéd. A rendőr azt válaszolta, hogy „többszöri felszólítás ellenére is ellenállt (a panaszos) a rendőri intézkedésnek”. Erre az ügyvéd azt mondta, hogy ő úgy látta, hogy a panaszos nem állt ellen az intézkedésnek, majd megkérdezte, hogy akkor miért bilincseli meg, mert ezt máshogy, normálisan is meg lehet oldani. Majd nyugalomra intette a rendőrt. Ekkor a panaszos megismételte, hogy ő nem állt ellen, ezért miért kell megbilincselni, továbbá két kisleány és az édesanyja bent voltak a boltban. A rendőr ezen gúnyolódott, azonban a pontos szavaira már nem emlékezett. Időközben a panaszos édesanyja a két kiskorú gyermekkel kijött a boltból. A nagyobbik azonnal elkezdett keservesen sírni, hogy mi lesz az apukájával, a nagymama pedig szintén kérte a rendőrt, hogy ne csinálja ezt, semmi nem történt és az iratokat ide lehet hozni, továbbá arra is felhívta a rendőr figyelmét, hogy ez aránytalan rendőri intézkedés és nagy károkat tesz a gyerekekben, majd megerősítette, hogy fia kooperál, együttműködik és engedjék el.

A Panasztestület megítélése szerint az intézkedő rendőr az arányosság követelményét nem vette figyelembe akkor, amikor megbilincselte a panaszost, ráadásul hátra helyzetben. A rendőrségi iratok ugyanis – a bilincselésre való figyelmeztetés, illetve annak megkezdése előtt – csak a panaszos verbális, illetve passzív ellenszegüléséről számolnak be, nem jelöltek meg olyan körülményt, amelyből arra lehetett volna következtetni, hogy a panaszos ilyen való ellenszegülése pusztán testi kényszerrel ne lett volna megtörhető. A Panasztestület megjegyezte, hogy semmi nem utalt egyéb olyan körülményre, amely a testi kényszerrel nagyobb korlátozással járó kényszerítő eszköz alkalmazását indokolta volna. A konkrét esetben tehát a Panasztestület arra a következtetésre jutott, hogy a jogszerűtlen előállítás érdekében testi kényszer útján végrehajtott bilincselés már önmagában is alapjogot sértett.

A hivatkozott jogszabályokra tekintettel a Bíróság ítéletében hangsúlyozta, hogy „az Rtv. 19. § (2) bekezdése szerint a rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók, így az előállítás jogszerűségének hiánya minden további, az előállításból következő intézkedést – így a testi kényszer és bilincselést is – jogszerűtlenné tesz”.

A Bíróság e sérelemmel kapcsolatban megállapította, hogy „a panaszos verbális, illetve passzív ellenszegülése igazolható volt, ezen túlmutató olyan erőszakos magatartás nem állapítható meg, amelyből arra lehetett volna következtetni, hogy a felperes ellenszegülése enyhébb módon ne lett volna megtörhető”.

Tekintettel a bírósági ítélet fent kifejtett megállapítására a panasz a kényszerítő eszköz alkalmazása tekintetében szintén megalapozott.

Tekintettel arra, hogy a Ket. 109. § (4) bekezdése alapján „A hatóságot a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság határozatának rendelkező része és indokolása köti, a megismételt eljárás és a döntéshozatal során annak megfelelően jár el”, emiatt a rendelkező részben foglaltak szerint döntöttem.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

A határozat az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 340/B. § (1), (2) bekezdés, 394/B. § (1) bekezdés, 397/I. § (1) bekezdés;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdés a) és e) pontja, 109. § (1) bekezdés a) pontja, 50. §;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92. § (1) bekezdés, 93/A. (7), (9) bekezdés, 33. § (2) bekezdés a) pontja, 29. § (1) bekezdés a) és b) pontja, (2), (4) bekezdés, 15. § (1), (2) bekezdés, 47. §, 48. §, 19. § (1), (2) bekezdés, 15. § (1), (2) bekezdés;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 25. § (1) bekezdés, 28. § (5), (6) és (7) bekezdés, 41. § (1) bekezdés;

Budapest, 2016. október 03.

Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos